

Vastaukset Oph.fi- ja Edu.fi-verkkopalvelu-uudistusta koskeviin kysymyksiin

Opetushallituksen vastaukset:

1. Kysymys: Minkälaista kohderyhmätietoutta on käytettävissä? Onko kohderyhmien tarpeita selvitetty jo etukäteen vai suoritetaanko osana projektia?

Vastaus: Valtiokonttorin D9-digitiimi tekee palvelumuotoilua 10/2017-03/2018. Valittu toimittaja saa käyttöönsä kaiken aineiston ja pääsee mukaan design sprintiin sopimuksen tultua voimaan. Tavoitteena on osallistaa asiakkaita ja koota palautetta koko projektin ajan.

Nykyisten palveluiden analytiikasta emme saa kohderyhmäkohtaista tietoa, kävijämäärät kylläkin. Oph.fissä arkipäivisin istuntoja on noin 9 000 - 10 000, kävijöitä 7 000 -9 000 ja sivun katseluita 20 000 - 30 000 / päivä. Kävijäpiikit eivät poikkea kovin paljon normaalipäivän lukemista, ne ovat istuntojen osalta noin 11 000, kävijöiden osalta 11 000 ja sivun katseluiden osalta noin 40 000. Liikenteen lähteet top 5: google 61%, suora osoite 20%, facebook (mobiili ja normaali) 6%, Bing 4% ja minedu.fi 1%.

Edu.fissä käyttäjätilastot vaihtelevat lukukausittain. Arkipäivisin on keskimäärin 4 000 – 5 000 yksilöityä kävijää ja 12 000 – 15 000 sivunkatselua. Kävijäpiikin aikana istuntoja ja kävijöitä on noin 7 000 ja sivun katseluita noin 17 000. Liikenteen lähteinä ovat Google 73%, suoraosoite 15%, bing 2% ja oph.fi 1,5%.

2. Kysymys: Rakennetaanko Oph.fi- ja Edu.fi konsepteja samanaikaisesti? Onko ajatus, että käyttöliittymä ja ulkoasu eroavat näiden kahden sivuston välillä?

Vastaus: Oph.fin konsepti tehdään projektin aikana. Edu.fin konsepti on jo tehty, mutta projektissa se vielä validoidaan asiakkaiden kanssa ja tehdään tarvittavat muutokset. Kummankin sivuston konseptointia tehdään yhtä aikaa. Edu.fin kanssa kuitenkin edetään nopeammin, koska konseptiin ei luultavasti tule paljon muutoksia. Oph.fin ja Edu.fin käyttöliittymät, ulkoasut ja toiminnallisuudet ovat erilaiset.

3. Kysymys: Edu.fistä oli tuotettu jo rautalankamalli. Onko tätä mallia validoitu loppukäyttäjien tarpeita vasten? Entä onko Oph.fi-palvelusta tulossa samanlaista mallia vai käytetäänkö Edu.fin mallia pohjana kummallekin palvelulle?

Vastaus: Edu.fin rautalankamallia ei ole validoitu loppukäyttäjillä, vaan validointi tehdään tässä projektissa.

14.12.2017

OPH-2320-2017

Oph.fi:n konsepti ja siten myös käyttöliittymä on erilainen kuin Edu.fi:n. Oph.fi:n käyttöliittymät suunnitellaan ja validoidaan tässä projektissa. Tavoitteena on käyttää Lean UX-menetelmiä.

Myös palveluiden saavutettavuus tulee validoida. 22.12.2016 voimaan tulleen saavutettavuusdirektiivin mukaan saavuttavan verkkopalvelun tulee täyttää yhdenmukaistettujen standardien vaatimukset. Jos yhdenmukaistettujen standardien viitetietoja ei ole julkaistu 23.12.2018 mennessä, minimitaso on vähintään eurooppalaisen standardin EN 301 549 v1.1.2 (2015-04) pdf standardin luvuissa 9, 10 ja 11 kuvatut määritelmät.

Saavutettavuustestaus järjestelmätestauksena kuuluu toimittajan vastuulle. Toteutettavat sovellukset ja komponentit tulee validoida standardin EN 301 549 vaatimuksia vasten ennen tilaajan hyväksymistestausta.

Saavutettavuustestaus käyttäjäkokemuksena kuuluu tilaajan vastuulle.

4. Kysymys: "Sivustoa ylläpitävät koko viraston asiantuntijajyksiköt" - paljonko ylläpitäjiä suunnilleen on?

Vastaus: Tavoitteena on, että Oph.fi:stä tulee viraston virkamiesten aktiivisesti käyttämä asiakasrajapinta. Sisällöntuottajia / päivittäjiä voi siten olla 150-200.

Edu.fi:ssä myös opettajakohderyhmän pitää voida tuottaa / ehdottaa uusia sisältöjä.

Päivitysvastuut tarkennetaan projektin aikana.

5. Kysymys: Onko projektille määritetty toimitusaikataulua?

Vastaus: Projekti aloitetaan heti kun valitusaika on päättynyt ja sopimus on allekirjoitettu eli arviolta helmikuussa 2018. Edu.fissä on valmiina rautalankamallit ja konsepti, joten sen kanssa päästään etenemään nopeammin, kun sopimus on voimassa. Tavoiteaikataulu Edu.fin valmistumiselle on 14.9.2018. Oph.fin osalta tavoiteaikataulu valmiille sivustolle on viimeistään 14.12.2018. Projektissa käytetään ketteriä menetelmiä, ja tavoitteena on MVP:n nopea käyttöönotto betaversiona. Toimittajan tulee kertoa ehdotetusta toteutusaikataulusta tarjouksessaan.

6. Kysymys: Vaatimusmäärittelyssä todetaan, että Opetushallituksen muihin järjestelmään toteutettavat integraatiot tulee toteuttaa Opetushallituksen määrittelemien arkkitehtuuriperiaatteiden ja teknologiavalintojen mukaisesti. Näissä määrittelyissä todetaan, että taustajärjestelmän ohjelmointikielen tulee olla Java 8, Scala tai Clojure. Tarjouspyynnössä on todettu, että soveltuva sisällönhallintajärjestelmä on esimerkiksi Drupal 8, jonka ohjelmointikieli on PHP. Päteekö teknologiavalinnat myös toteutettavan verkkopalvelun taustajärjestelmään, joka tarkoittaisi automaattisesti, että Drupal 8 ei olisi hyväksyttävä taustajärjestelmä?

Vastaus: Tässä viitataan integraatioihin, jotka toteutetaan ensisijaisesti REST/JSON -rajapintojen kautta. Eli Drupal 8 on tässä yhteydessä hyväksyttävä taustajärjestelmä.

14.12.2017

OPH-2320-2017

7. Kysymys: Liite: hankinnan kohteen kuvaus, luku 2: ”Portaali tai dokumentinhallintajärjestelmä ei sovellu vastaavaksi järjestelmäksi” -> mitä tarkoitatte tässä termillä ”portaali”, onko esim. Liferay Portal 7.0 nimensä perusteella poissuljettu, vaikka se on CMS ja muuten soveltuva verrokki Drupalille?

Vastaus: Liferay portal 7 ei ole nimen perusteella poissuljettu, vaan siksi että se on portaalisovellus, ei CMS (<https://fi.wikipedia.org/wiki/Liferay>). Se sisältää joitakin CMS-ominaisuuksia, mutta ison joukon myös muita tässä projektissa tarpeettomia ominaisuuksia.

8. Kysymys: Täytyykö tarjottavan järjestelmän käytännössä olla Drupal 8?

Vastaus: Tarjottavan järjestelmän tulee olla Drupal 8 tai vastaava. ”Vastaavalla” järjestelmällä tarkoitetaan sellaista avoimen lähdekoodin verkkosivustojen hallinta- ja julkaisujärjestelmää (CMS), jolla tarjoaa samat ominaisuudet kuin verrokki – tarjouspyynnössä nimetty Drupal 8. Portaali tai dokumentinhallintajärjestelmä ei sovellu vastaavaksi järjestelmäksi.

Verkkopalveluiden sisältöä hallitaan avoimen lähdekoodin julkaisujärjestelmällä, joka on lisensoitu ei-kaupallisella lisenssillä.

9. Kysymys: Kehityksen asiantuntijatyöhön ei pyydetä hinnoittelemaan projektipäällikön tyyppistä henkilöä, johtaako Asiakas projektia?

Vastaus: Projektin toteutustiimi koostuu toimittajan asiantuntijoista sekä OPH:n tietohallinnon ja verkkoviestinnän asiantuntijoista. Kehityksessä käytetään ketteriä menetelmiä, esimerkiksi Kanbania tai Scrumia. Toinen tarjottavista sovelluskehittäjistä toimii myös Scrum Masterina ja vastaa kehitystyön etenemisestä tavoitteiden ja aikataulun mukaan. Projektin backlog laaditaan yhteistyössä, mutta viime kädessä siitä vastaa OPH:n tuoteomistaja, joka osallistuu työhön kokopäiväisesti. Sovellusarkkitehtuurista vastaa viime kädessä OPH:n arkkitehti. Työn alle otettavat tehtävät määritellään ja tarkennetaan toteutustiimin kesken hyvissä ajoin ennen niiden toteuttamista.

Toimittaja nimeää tarjouksessaan neljän hengen toteutustiimin, joka sisältää hankinnan kohteen kuvauksessa mainitut neljä avainroolia. Roolit voivat ristettyä, jos asiantuntijoiden todennettu osaaminen (kuten suoritettu koulutus tai muuten osoitettu osaaminen) todella on niin laaja-alaista. Toimittaja kuvaa toteutussuunnitelmassaan esittämänsä roolituksen ja tehtävien jaon.

Liitteenä olevan sopimuksen kohdassa 3 mainitaan, että Opetushallitus varaa lisäksi oikeuden ostaa tarpeen vaatiessa hankinnan kohteeseen liittyvää käyttöliittymä-, konsepti-, kehitys- tai muuta vastaavaa asiantuntemusta enintään 75 htp vuodessa. Näistä lisähankinnoista sovitaan aina erikseen eivätkä ne voi olla oletuksena osa tarjousta.

10. Kysymys: Sovelluskehittäjät 1-2 pyydetään hintaliitteessä, mutta asiantuntijoiden vaatimusliitteessä on vain yksi sovelluskehittäjävälilehti, miten täytetään?

14.12.2017

OPH-2320-2017

Vastaus: "Liite 6 Asiantuntijoiden pakolliset osaamisvaatimukset" - dokumentissa sovelluskehittäjä-välilehdellä on omat sarakkeet kummallekin sovelluskehittäjälle.

"Liite 7 Asiantuntijalomake kehittäjä" -dokumenttia käytetään pohjana kummallekin kehittäjälle ja heistä lähetetään omat erilliset dokumentit.

11. Kysymys: "Mikäli järjestetään asiakastyöpajoja, ne pidetään OPH:n tiloissa. Ohjelmointityö tehdään toimittajan tiloissa." → Mikäli projektissa työskentelee esim. monikansallinen tiimi, onko joidenkin tiimin jäsenten mahdollista osallistua työpajoihin etänä?

Vastaus: Projektin tavoitteena on asiakkaiden osallistaminen projektiin, ja projektin toteuttajien läsnäolo asiakastyöpajoissa mahdollistaa paremman vuorovaikutuksen ja sitä kautta paremman palvelumuotoilun. Työpajoissa siis tulee olla läsnä.

Otattehan huomioon myös, että

- tilaaja ei korvaa liitteessä "Liite Hinnat" yksilöityjen hintojen tai kustannusten ohella mitään muita lisiä tai päivärahoja tai muita, ennalta sopimattomia matka- ja majoituskustannuksia, kuten ei myöskään toimisto- tai tulostuskustannuksia tai muita vastaavia kiinteiden kulujen kaltaisia kustannuksia
- palvelun, tuotteeseen tai palveluun liittyvän koulutuksen ja niiden välittömään käyttöön tai hyödyntämiseen liittyvän käyttäjäohjeistuksen on oltava suomenkielistä, ellei toisin kirjallisesti sovita
- tekninen dokumentaatio voi olla suomen- tai englanninkielistä
- projektin kehityslista (backlog) julkaistaan OPH:n suomenkielisessä palvelussa, joten sen tulee olla suomenkielinen
- Toimittajan tarjoama tuotantoympäristö voi olla pilvipohjainen, mutta tietoja ei saa siirtää EU/ETA-alueen ulkopuolelle.

12. Kysymys: Hankinnan kohteen kuvaus kohdassa 4. Julkaisujärjestelmällä tulee olla mahdollista luoda uusia pääsivustoja ja alisivustoja eri domain-nimillä. → Kuinka paljon pääsivustoja ja alisivustoja mahdollisesti luodaan ja mitä tarkoitetaan pääsivustoilla?

Vastaus: Pääsivustolla tarkoitetaan omalla domain-nimellä olevia sivustoja, joilla on oma käyttöliittymä ja ulkoasu. Pääsivustoja ovat Oph.fi ja Edu.fi, joita tämä projekti koskee.

Tällä hetkellä sekä Oph.fi että Edu.fi sisältävät alisivustoja. Alisivustojen tarve ja tuleva määrä selvitetään konseptivaiheessa. Tavoitteena on tulevina vuosina ylläpitää vain niitä ydinpalveluita ja liitännäispalveluita, jotka tuottavat asiakkaille ja OPH:lle todellista arvoa. Se, ovatko nämä palvelut samassa domainissa, alidomainissa vai erillisessä domainissa, ratkaistaan tapaus tapaukselta.

Oph.fi-verkkopalvelu sisältää nykyisellään noin 10 alisivustoa, kuten esim. oph.fi/reformintuki. Edu.fi-verkkopalvelu sisältää noin 60 suomen- ja noin 20 ruotsinkielistä opettajan opasta ja oppimateriaalisivustoa (esim. edu.fi/move). Lisäksi Edu.fi:n palvelimilla on julkaistu noin 150 muuta

14.12.2017

OPH-2320-2017

oppimateriaali- tai muuta sivustoa, joiden elinkaari on päättymässä ja joiden uudistamisesta saavutettaviksi tai ylläpidon päättymisestä on tehtävä päätöksiä.

Toivottavaa olisi, että tilaajan admin voisi julkaista omatoimisesti CMS:n perusominaisuuksia käyttäviä uusia alisivuja tai -sivustoja ja että niitä varten suunnitellaan joitakin valmiita templatevaihtoehtoja. Tarkemmat työnkulut uusien sivustojen julkaisussa määritellään toteutusprojektin aikana kun eri vaihtoehtojen kustannus-hyödyt ja käytettävyys- sekä elinkaarivaikutukset ovat paremmin selvillä. Uudet sivustot ja alisivustot voivat olla erilaisia ja erikokoisia yksinkertaisista CMS:llä tehdyistä sisältösivuista vuorovaikutteisiin ja integraatioita vaativiin uusiin palveluihin. Sivustojen ulkoasut ja käyttöliittymät saattavat erota toisistaan, mutta toiveena on, että sivustoilla voidaan hyödyntää samanlaisia toiminnallisuuksia ja käyttöliittymäkomponentteja.

13. Kysymys: Pitääkö vanhoilta sivuilta siirtää dataa uusille sivuille?

Vastaus: Oph.fi- ja Cimo.fi-sivustot yhdistyvät projektin aikana, jonka vuoksi vanhojen sivujen dataa ei siirretä uuteen. Poikkeuksena tiedotteet, verkkouutiset ja blogikirjoitukset, jotka siirretään uudelle sivustolle.

Viestintäpäällikkö Viestintäpäällikkö

Marjo SomariMarjo Somari

Verkkopäätoimittaja

Satu Meriluoto

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen asianhallintajärjestelmässä.